

Coco Deco

per Josep Maria Subirachs

Dans les civilisations,
c'est le périssable qui demeure.
Christian Dior

Definitivament, l'estil que caracteritza la primera meitat del segle XX és l'estil que hem convingut en nomenar Art Déco. Es tracta d'un estil complex si pensem que aquesta manera de ser va de l'Esvàstica nazi fins als gratacels de Chrysler, de Josep Maria Sert fins a Pau Gargallo, del tango al jazz, de l'EUR romà fins a Coco Chanel.

Gabrielle Chanel, universalment coneguda com a Coco Chanel, morí a principi de l'any 1971. La desaparició de Coco Chanel constitueix tot un símbol ja que, segons Cirici Pellicer, el moviment modern acaba entorn del 1970. Aquesta dona que havia acomplert un paper molt destacat en l'avantguarda d'entreguerres, desapareixia fent costat a altres protagonistes de la modernitat: Mies Van der Rohe, Walter Gropius, Igor Stravinsky i Pau Picasso.

La veritable Coco Chanel no era pas aquella dona que, a partir de l'any 1954, sortia ben sovint a les portades de la revista *ELLE*: la veritable Coco Chanel era la dona que, en una carrera rutilant, havia treballat, lluitat i triomfat entre el 1913, any durant el qual va posar la seva primera *boutique*, i l'any 1939.

Aquest personatge tan singular va néixer en un racó perdut de la regió de Cévennes, al bell mig de la França rural, l'any 1883 i, emergint del no res va saber avançar intel·ligentment a través de l'escala social, gràcies a la seva creativitat. I, perquè no, ajudant-se dels homes de la seva vida: Etienne Balsan, Arthur Capel, el Gran Duc Dimitri, el poeta Reverdy, Bend'Or, el Duc de Westminster i el dissenyador Uribe. De tal manera que la seva magnitud va brillar en un París al costat

de Diàguilev, Picasso, Cocteau, Stravinsky, Laurens, Max Jacob, Josep Maria Sert, Colette, Mísia, Dalí, Joséphine Baker, Visconti...

L'any 1954, al capdavant d'un llarg exili, retornà a París (com Napoleó de l'illa d'Elba) per triomfar altra vegada, lluitant cos a cos, competint amb el creador que dominava aleshores al món de la moda: Christian Dior.

Durant els deu anys que va durar l'exili de Coco Chanel, els francesos aconseguiren oblidar les íntimes relacions que havia mantingut amb un oficial alemany: l'únic home que no li serví d'estrep per a enfilar-se més; però sí d'ensopegada perillosa: un caramel emmetzinat.

La segona aparició de Chanel en la vida activa de París, després del llarg silenci, coincideix amb la nostra joventut i, per això mateix, els de la meua generació vam tenir una idea no pas massa afortunada d'aquesta dona. Per a nosaltres, Coco Chanel, amb el seu célebre vestit jaqueta, era la modista que vestia, gairebé d'uniforme, totes les dones burgeses dels anys

cinquanta y seixanta; aquest vestit que passarà a la història a Dallas, quan veiérem Jackie portant-lo tacat de sang, aquell fatídic 22 de novembre de 1963.

La Chanel important, però, fou la que, juntament amb Paul Poiret, alliberà la dona de la cotilla; creà, l'any 1912, el barret sense plomes ni altres andròmines ornamentals, prelude, tot plegat, del que, més endavant, seria el barret "cloche". L'any 1913 llançà el vestit d'esport, adaptà la gran moda del gènere de punt, col·laborà amb els Ballets Russos tot dissenyant els vestits pel *Train Bleu*, animà a Luchino Visconti a dedicar-se al cinema, inventà la moda unisex, difongué els cabells *à la garçonnette*, aconseguí l'acceptació, cap allà els anys vint, del color negre en els vestits femenins, inicià la moda seriada, dissenyà joies d'una simplicitat espectacular i, el 1929 mateix, imposà un flascó senzill i nu, que contrastava amb la cursileria del ram, el perfum número cinc (l'habitual de Marilyn Monroe).

Coco Chanel, injustament menysvalorada és, sense cap mena de dubte, una creadora indiscutible d'aquell moment brillant, frenètic, cant del cigne de la modernitat, que fou el moment històric que corre entre les dues guerres.

Coco Chanel és una d'aquelles dones que han tingut un rol preponderant, amb una apariència de frivolitat, en la història dels darrers cent anys, tal com Lou Salomé, Alma Mahler, Mísia Sert o Gala Dalí. Naturalment, en un altre nivell hi ha Virginia Woolf, Marguerite Yourcenar, Bàrbara Hepworth, Marie Curie, Eva Duarte, Maria Callas... I, encara, en un Olimp especial, totes les estrelles de l'escena i de la pantalla.

MONISTROL
CINE FOTO

Fotografia - Cinema

Passeig de la Plaça Major, 4
SABADELL

MONISTROL

Passeig de la Plaça Major, 6
Telèfon 725 49 25
SABADELL

